

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 29. november 2001 šte. 48 (3146) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

V soboto občni zbor Zveze slov. organizacij

Delegati slovenskih društev na Koroškem ter posamezni člani Zveze slovenskih organizacij bodo v soboto, 1. decembra, imeli v šentprimškem kulturnem domu v Podjuni svoj redni občni zbor.

Minula leta so bila precej razgibana, precej se je spremenilo in na osnovi dosedanjih dosežkov ali pa tudi neuspehov

bo treba začrtati smernice za bodočnost.

Na vodilnih mestih ni pričakovati velikih sprememb, za mesto predsednika se poteguje edinole dolgoletni predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. (Glej intervju na strani 3.)

Zveza slovenskih organizacij, ena od obeh strešnih političnih organizacij na Koro-

škem, vključuje vrsto kulturnih, prosvetnih, športnih organizacij in interesnih združenj. V odnosih do političnih struktur v Avstriji, pa tudi v Sloveniji, je ZSO sogovornik in pogajalec za manjšinske pravice koroških Slovencev. Njena vloga danes, pa tudi v preteklosti je odvisna tudi od pomena, ki ji ga pripisujemo sami.

75 LET LIGE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Manjšinsko vprašanje je ostrilo njen profil

Letos mineva 75 let od ustanovitve Avstrijske lige za človekove pravice. Ta pomemben mejnik v svoji zgodovini je najstarejša organizacija civilne družbe, v novoreku ji tudi pravijo »nevladna organizacija« ali NGO, izrabila za široko zasnovano predstavitevno turnejo po Avstriji. V torek je bila na vrsti Koroška.

V Omanovi dvorani na celovski univerzi so predsednik lige, Ferdinand Lacina, poslovodeči popredsednik Feliks J. Bister in vodja koroške sekcije lige Peter Gstettner, spregovorili o delu lige ter o njenih načrtih za prihodnost.

Prav z manjšinskim vprašanjem oz. zavzemanjem za pravice koroških Slovencev, se je svojčas pričelo delo koroške sekcije lige, je dejal Peter Gstettner.

Ferdinand Lacina, vsedržavni predsednik lige, je poudaril, da so se delovna in tudi družbeno-politična izhodišča za ligo

bistveno spremenila. Dolga leta po vojni je bila liga uradna organizacija, ki sta jo po vzorcu socialnega partnerstva podpirali obe takratni vladni stranki (SP in VP). Ta odnos se je spremenil. Pod zdajšnjo vlado je urad zveznega kanclerstva črtal ligi letno podporo v višini 100.000 šilingov. Po finančni plati je to sicer neprijetno, zato pa ima liga zdaj svoboden manevrski prostor, kar je seveda veliko vredno.

Ta prostor skuša liga čim boljše izrabiti v svojih prizadevanjih za uresničevanje pravic etničnih, socialnih in drugih manjšin. Lacina je poudaril, da je prav boj za pravice etničnih manjšin izostril profil lige. V tej zvezi se je posebj zahvalil Feliks J. Bistru, ki je kot poslovodeči predsednik lige in kot koroški Slovenec imel izostren posluš za to problematiko. Manjšinsko vprašanje bo tudi v prihodnje eno od prominenčnih težišč lige.

V zvezi z odvratnimi terorističnimi napadi je svaril pred tem, da bi človekove pravice postale žrtve boja proti terorizmu. Prav to se pa že dogaja v Angliji, je vedel povedati Feliks J. Bister. Zato bo liga še bolj kot doslej propagirala načelo, da je vsak posameznik odgovoren za človekove pravice. Človekovih pravic ne smemo odriniti v izključno odgovornost države. Družba se ne sme odpovedati človekovim pravicam in boju ter zavzemanju zanj, kajti drugače bo dejansko postala vojna pobudnik vsega.

Kot veliko pridobitev lige v njenem jubilejnim letu je Bister omenil tako imenovane Salone lige. V njih obravnavajo pereča družbenopolitična vprašanja. Zelo uspešno je tudi krožno predavanje na dunajski univerzi o človekovih pravicah. Predvsem mladina se jih množično udeležuje. Morda bo take vrste salon možno urediti tudi na Koroškem?

Franc Wakounig

STRASSBOURG

Jeziki v Evropi

Perspektive večjezičnosti v EU tudi z vidika širitve je bila tema seminarja v Strassbourgu, ki ga je organizirala pravna akademija Trier skupno s francosko akademijo. Med udeleženci seminarja je bil tudi predsednik ZSO dr. Sturm. Izhodišče seminarja je bilo dejstvo, da so jeziki vseh držav – članic EU sicer uradni jeziki, v praksi pa vsakodnevna komunikacija poteka drugače. Vsak državljan EU v svojem jeziku vloži peticije in dobi tudi odgovor v njem, pogovorni jezik pa je v glavnem angleščina. Ob ogroženosti drugih jezikov pa da narašča tudi senzibilnost za manjše jezike, je eden od izsledkov seminarja. (orf)

Nad 60 udeleženk je v Portorožu zavzeto poslušalo predavanja na seminarju, ki ga je organizirala Zveza slovenskih žena. Več o tem preberite na strani 4.

PREBLISK

■ UNIKUM ne dobi nič denarja. Ne od dežele Koroške in ne od mesta Celovec. Da se bo vedelo, kdo je v hiši gospodar! Tako je rekel že rajni Ceaulescu, pa še kdo njegovega kova. Demokratični sistemi na opevanem zahodu so čisto drugačni. Kritiko je treba znati prenesti, zato pa si so jo ljudje izmislili, z upanjem namreč, da bi se stvari izboljšale.

In pri svobodnjakih so seveda mnenja, da tako epohalne politike še itak doslej ni nihče delal, zato je vsaka kritika neumestna. Ker je že ni mogoče prepovedati – kritike namreč – ji je treba vzeti možnost, da bi bila glasna. Slavni Ali Baba je delil plen s svojimi kolegi tako:

en zlatnik tebi, enega meni, enega tebi, enega meni, ob tem pa je bil tisti »tebi« vedno drug. Lepo pravično.

Menda da ni denarja. To celo verjamem, kajti denar gre za »domovinske« zборе, ki pojejo »kantlied« in se gredo tradicijo v najslabšem pomenu besede. Dirnd in čipke, kantnancug pa šuplatler.

Ali Baba in 40 razbojnikov

Koroška postaja še bolj nezanimiva in še bolj zaplankana. Ne bodo pomagali ne odri na Vrbskem jezeru in ne Grenzlandchorakademien. Koroška je na najboljši poti, da se v mednarodni ali pa tudi vseavstrijski javnosti dokončno etablira kot duhovni pritlikavec. S. W.

SPD »Edinost« vabi na koncert prijateljstva – concerto dell'amicizia

v soboto,
1. decembra 2001,
ob 19.30
v kulturni dom
v Pliberku

NASTOPAJO: Mešani komorni zbor Celje, MePZ Coro misto Haeliaetum iz Italije, Pasquale Besenghi degli Ughi iz Izole in MoPZ Foltey Hartman iz Pliberka
Prisrčno vabljeni!

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

obvešča, da bo

v soboto, 1. decembra 2001, s pričetkom ob 14. uri

občni zbor ZSO

v Kulturnem domu v Šentprimžu

DNEVNI RED:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev zapisnika
3. poročilo predsednika dr. Marjana Sturma
4. razprava o poročilu predsednika
5. poročilo predsednika nadzornega odbora dr. Valentina Sime
6. razrešnica staremu odboru
7. volitve
8. pozdravne besede gostov
9. priznanja in odlikovanja
10. slučajnosti in zaključek občnega zbora

Na osnovi predlogov včlanjenih organizacij bodo delegati in delegatke prejeli/e izkaznico, ki po pravilih ZSO ni prenosljiva na druge osebe. Glasbeni uvod bosta prispevala Rolf Holoub in Peter Raab z »Uglasbitvijo člana 7«

PRED KONGRESOM ZELENIH

Michael Johann odstopil kot kandidat

Še pred sobotnim deželnim kongresom se je pri koroških zelenih zgodila pomembna kadrovska sprememba. Michael Johann, ki je doslej predsedoval koroškimi zelenimi, je v torek dopoldne nepričakovano odstopil. O vzrokih slovesa v obvestilu za medije nič ni povedal, obljubil pa je, da bo ozadja razgrnil v naslednjih dneh.

Michael Johann je bil pet let govornik zelenih na Koroškem. Med viške njegovega političnega delovanja nevedno sodi boj za znižanje volilnega praga za vstop v deželni zbor, skupna kandidatura malih strank, ter nastop zelenih pri volitvah v koroško kmetijsko zbornico. Kljub temu, da zeleni niso dobili mandata, je Johannu uspelo to stranko močno zasidrati v koroškem političnem spektru in ji dati jasen profil ekološke

stranke. Johann izhaja med drugim iz vrst Greenpeacea. Odločnost pa je pokazal s svojim nastopom proti veleposestniku in podjetniku Tillyju zaradi prilaščanja ekoloških certifikatov. Tilly mu je grozil celo z milijonsko tožbo.

Michael Johann je dejal, da bo naprej sodeloval pri zelenih, da pa zdaj hoče svoje moči posvetiti kmetiji in gozdnemu posestvu.

Za novega govornika koroških zelenih je bil imenovan velikovski občinski odbornik Fritz Zirgoi.

Michael Johann

ITALIJA: ČEDERMACI PONOVO POD PRITISKOM

Dva beneška duhovnika pred sodiščem

Slovenski rojaki v italijanskem zamejstvu, predvsem pa beneški Slovenci, se pripravljajo na proces proti dvema beneškima duhovnikoma, ki ju država dolži obrekovanja.

7. januarja 2002 bosta v Pordenonu morala pred sodni stol stopiti beneškoslovenska duhovnika Marino Qualizza in Božo Zuanella. Zagovarjati se bosta morala zaradi obtožbe obrekovanja v njuni knjigi »Gli anni bui della Slavia – Mračna leta Benečije«, ki je izšla leta 1997. Avtor knjige je Božo Zuanella, Marino Qualizza je napisal le spremno besedo knjigi, ki osvetljuje še premalo poznano stran zgodovine Benečije.

Župnik Božo Zuanella v knjigi obravnava povojno obdobje v Benečiji, težke življenjske razmere in protislovensko gonjo italijanskih nacionalističnih krogov in organizacij. Zuanella se opira na originalne dokumente in vire, kar knjigi seveda daje pomembno težo in verodostojnost ter izvirnost. Doberšen del dokumentov izhaja iz arhiva Organizacije »O«, predhodnice poznejše tajne organizacije Gladio (Meč), ki se je pripravljala na udar, če bi v Italiji prišli na oblast komunisti ali druge njim neprijazne politične strukture. Italijanski in mednarodni poznavalci so organizacijo »Gladio« ocenili kot eno najbolj prodornih, vplivnih in tudi nevarnih tajnih združenj, ki so v Italiji delovali za časa hladne vojne. Bistven

del svojega delovanja je »Gladio« usmerjal proti Jugoslaviji in proti slovenski manjšini v Italiji.

Potomci najbolj vplivnih osebnosti, ki so delovale v okviru »Gladio«, in ki jih Zuanella omenja osebno, so sprožili sodni postopek proti obema duhovnikoma. Prve razprave so že bile v Pordenonu in v Vidmu. Med drugim je prav zaradi nepripravljenosti tožilcev spodletel poskus izvensodniške poravnave.

Predlog poravnave z vsebino, da Zuanella in Qualizza nikogar nista hotela žaliti, je ponudil sam sodnik. A zaman.

Proces se kaj lahko razraste v dolgotrajno in politično izredno vročo zadevo. Odvetnika obtoženih duhovnikov, Andrej Berdon in Damjan Trpin sta že napovedala, da bosta zahtevala, naj se med sodne akte vključi tudi poročilo mešane italijansko-slovenske komisije zgodovinarjev, ki obravnava dogajanje od leta 1860-1956.

Pa še to. Nacionalistični italijanski mediji so že pričeli z gonjo proti čedermacema Zuanelli in Qualizzi. In to na kar se da nizki in nizkotni ravni. SV bo o procesu seveda poročal.

Don Božo Zuanella

PRESEDNIK KUČAN NA HRVAŠKEM

Sporazuma o meji ostaja glavni kamen spotike

Vse od njune osamosvojitve naprej bremenijo nerešena mejna vprašanja sicer dobre bilateralne odnose med Slovenijo in Hrvaško. Dokler je v Banskih dvorih v Zagrebu vladal Franjo Tuđman, o rešitvi tega vprašanja sploh ni bilo možno razmišljati.

S prihodom Ivice Račana na oblast je kazalo, da bo možno odključiti tudi najbolj vročo točko mejnega spora, to je mejo v Piranskem zalivu. Po dolgih pogajanjih, v katera sta se vključila tudi premiera Drnovšek in Račan, je bila letos poleti pogodba spisana, obe vladi sta jo sprejeli, a zataknilo se je v hrvaški strankarski sceni in javnosti. Kajti v Zagrebu so doma vse stranke ocenile izdelano in predloženo pogodbo s Slovenijo kot izdajstvo domovine in hrvaških interesov. Pogodba je padla.

Od takrat naprej so se odnosi čez Kolpo močno ohladili, pa čeprav bi ravno zdaj, ko se Slovenija približuje Evropi in je Hrvaška kolikor toliko normalizirala odnose z evropsko srenjo, bili dobri stiki v obojestranskem interesu.

Zdaj skušata oba državna predsednika, Milan Kučan in Stipe Mesić, odstrti kopreno zamer in nezaupanja in odnose spet urediti.

V torek ta teden je slovenski državni predsednik prišel na dvodnevni obisk v Zagreb, kjer ga je njegov hrvaški kolega sprejel z vsemi državnimi in vojaškimi častmi. Kdor pozna hrvaški sprejemni protokol, ve, da je to izredno pisana in bombastična uprizoritev.

Predsednika nista zakrivala oči pred odprtimi medsebojnimi problemi. Ugotovila sta, da je mejno vprašanje najtrši oreh

obojeustranskih odnosov, ki pa so drugače zelo plodni in dobri.

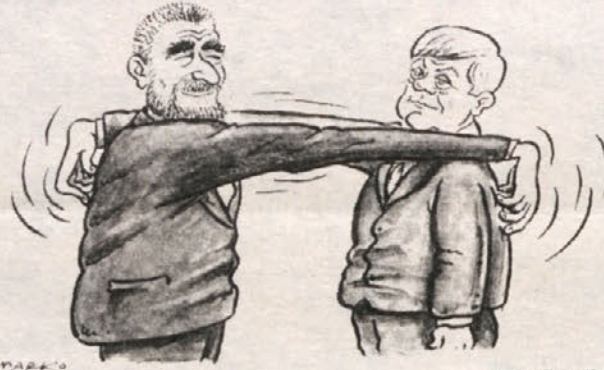
Zato obe strani skušata prav to plat stikov okrepiti. Predsednik Mesić je poudaril, da mejno vprašanje ne bi smelo zatemniti ostalih pozitivnih točk sodelovanja in ovirati rešitve še odprtih vprašanj. Tu je predvsem mislil na Jedrsko elektrarno Krško ter na devizne vloge hrvaških državljanov pri Ljubljanski banki.

Kučan pa je dejal, da hoče pomagati pri zglajevanju konfliktov med državama. O nepodpisani mejni pogodbi je ugotovil, da »uravnoteženo zadovoljuje življenske interese Slovenije in Hrvaške«. Po njegovem sta zdaj na potezi vladi v Zagrebu in v Ljubljani, da najdeta poti iz zagate nerešene mejnega sporazuma.

Hrvaški predsednik Stipe Mesić je slovenskega predsednika Milana Kučana odlikoval z visokim državnim odlikovanjem velereda kralja Tomislava z lento in veliko Danico za zasluge pri zbliževanju narodov in držav.

Franc Wakounig

Med prijatelji

RAVNE NA KOROŠKEM / UGOTOVITVE RAZISKAVE ZA LETO 2000

Umrljivost na Koroškem in samomori

Pri Zavodu za zdravstveno varstvo Ravne že vrsto let analizirajo dogajanje med prebivalstvom Koroške regije s ciljem načrtovanja zdravstvenega varstva. Zbrane in obdelane podatke o preteklem letu so v oktobru izdali v Zdravstvenem statističnem letopisu regije za leto 2000, ki so ga javnosti ponudili tudi na spletni strani interneta. Uvodoma so prikazali podatke o prebivalstvu po starostnih skupinah in spolu v upravnih enotah in občinah, nato rojstva, umrljivost in naravni prirastek. Sledi izvajanje osnovnega zdravstvenega varstva, delo reševalne službe Koroške, analiza poškodb pri delu, odsotnosti z dela zaradi bolezni in poškodb ter predstavitev dela na področju higiene in epidemiologije. Ponekod so na voljo tudi primerjave regije z državo Slovenijo.

Umrljivost na Koroškem leta 2000 sta posebej proučila Franc Ivartnik, dr. stom., spec. soc. med. in Matej Ivartnik, dipl. san. inž. Po upravnih enotah Dravograd, Radlje, Ravne in Slovenj Gradec s skupnim številom 73883 prebivalci, sta pri-

kazala splošno umrljivost, ki pove koliko ljudi je umrlo na 1000 prebivalcev, ter specifične umrljivosti glede na starost, spol ali vzrok smrti. Nekatere ugotovitve povzemamo.

V Koroški regiji je leta 2000 umrlo 638 prebivalcev, kar je malo manj od slovenskega povprečja. Umrlo je 332 moških in 306 žensk. Moški so umirali deset let mlajši. Polovica jih je umrla mlajših od 68 let, pri ženskah pa mlajših od 78 let. Med upravnimi enotami izstopa navzgor Ravne (9,13 na 1000 prebivalcev), navzdol pa Dravograd (7,22). Starostno standardizirana umrljivost (izničen je vpliv starosti), je najvišja v Slovenj Gradcu, in najnižja v Dravogradu. Umrljivost dojenčkov je bila sorazmerno nizka.

Naravni prirastek je znova pozitiven, vseeno se je število prebivalcev znižalo. Veliko je umrlo mladih, starih do 19 let, v starosti 20-44 let je bila umrljivost moških sedemkrat višja (samomori!) in v skupini 45-64 let tudi skoraj trikrat višja kot pri ženskah. Nad 65 let takih razlik ni več, je pa umrljivost pri ženskah višja.

Med vzroki smrti bolezni srca in ožilja predstavljajo 37 % delež (pri ženskah celo 45 %), neoplazme (rakaste tvorbe, op.p.) 25 % in zunanji vzroki (samomori, prometne in druge nesreče, zastrupitve itd) 10 % delež (moški 14 %, ženske 5 %) vseh smrti. Visok delež zajemajo še bolezni dihal in prebavil čez 7 %.

Nasilnih smrti (samomori, nesreče) je bilo med moškimi trikrat toliko kot pri ženskah, samomorov celo šestkrat toliko, v prometnih nezgodah pa so umrli skoraj sami moški. Medtem ko je bila umrljivost v regiji pri prometnih nezgodah lani najnižja v desetletju (6), je bila pri samomorih velika (29).

Primerjava s preteklimi leti, menita avtorja raziskave, kaže rahlo zniževanje umrljivosti zaradi bolezni obtočil (srca in ožilja, op. p.), in tudi novotvorb, porasli pa so drugi vzroki. Razveseljivo je, da se umrljivost seli v poznejše življenjsko obdobje. Še vedno je neugodna slika pri smrtih zaradi nezgod in samomorov, toliko bolj, ker gre tu predvsem za mlade moške, zaključujeta avtorja. S. Š.

DR. STURM PRED OBČNIM ZBOROM ZVEZE SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

Veliko dela bo še treba opraviti

V soboto, 1. decembra 2001, bo Zveza slovenskih organizacij imela svoj redni občni zbor, na katerem bodo odborniki in delegati razpravljali o minulem delu in se izjasnili za smernice bodočega delovanja. Pred občnim zborom smo dolgoletnemu predsedniku ZSO dr. Marjanu Sturm postavili nekaj vprašanj. Z dr. Sturmom se je pogovarjala Sonja Wakounig.

Na občnem zboru – vsaj predvidoma – ne bo prišlo do večjih sprememb v odborih. V zadnjem času ste najavljali, da se nameravate umakniti s položaja predsednika ZSO. Kaj vas je prepričalo, da boste znova kandidirali za to mesto?

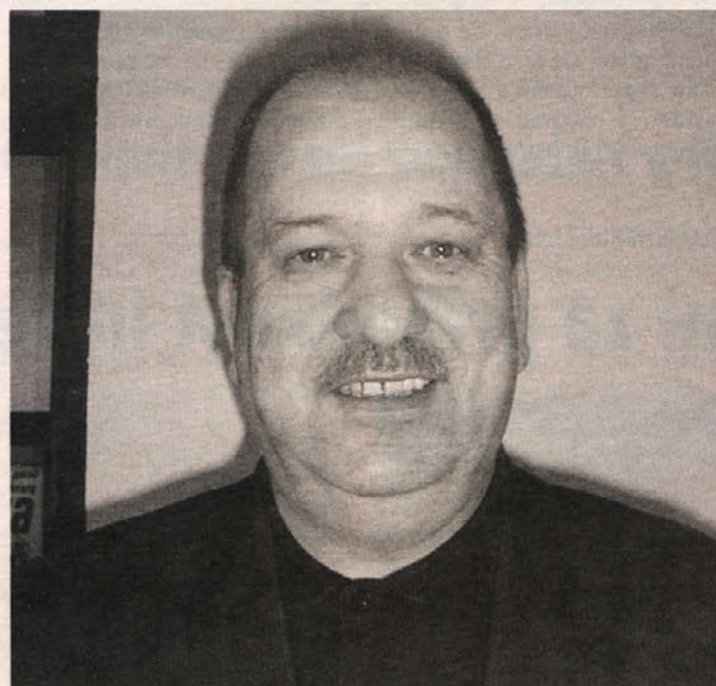
Res je, nikoli nisem videl svojega predsednikovanja kot mesto, kjer naj bi človek ostal vse življenje. Tudi v mojem zasebnem življenju so se zgodile spremembe in sem si nameraval poiskati – poklicno – še kako drugo pot. Pa so me odborniki prepričali, naj še enkrat kandidiram. Tisti, ki bi prišli v poštev za to mesto, pa se iz poklicnih razlogov niso mogli odločiti za kandidacijo. Sprejemam torej volitve, vendar z opcijo, da bomo našli poslovodjo organizacije, ki bo vodil organizacijsko plat dejavnosti, kajti v tej periodi bi rad ubral drugo poklicno pot.

Vsaka dejavnost ima svoje viške, pa tudi poraze. Na kaj lahko ZSO pokaže, kar se je pozitivnega zgodilo v minulem obdobju?

Minula leta so stala v znamenju hudih konfliktov v okviru narodne skupnosti. Nobena skrivnost ni, da je Narodni svet koroških Slovencev hotel izriniti ZSO iz politične dejavnosti oziroma ji odvzeti vlogo zastopstva narodne skupnosti. To je bilo v ospredju zadnjih deset let. Zato moram reči, da smo bili relativno uspešni, če pogledam nazaj na ta boj za obstanek. Finančno smo neko prebredli ta težak čas. Kljub tem okoliščinam nam je uspelo, da je na iniciativno ZSO bil sprejet memorandum avstrijskih sosvetov, ki je danes podlaga za urejanje manjšinskih vprašanj s strani države. Tako je prav na podlagi tega memoranduma v novem zakonu o ORF bolj jasno zapisana naloga ORF, da je odgovorna za radijsko in televizijsko oskrbo manjšin. Tudi ustavno določilo, po katerem se Avstrija obvezuje za ohranitev in razvoj manjšin, gre v veliki meri na naš račun. Lahko rečem, da sem odigral določeno vlogo, ko je prihajalo do premikov v odnosih država oz. dežela in pa manjšina.

Z Republiko Slovenijo oziroma z vlado je bilo v minulih letih kar precej težav. Kako je danes?

Še pred tremi leti, ko je bil zadnji občni zbor ZSO, je imela naša organizacija 5 milijonov dolga. Iz Slovenije je prišlo bore malo podpore, kajti nekateri politiki tedanje vlade so sekundirali Narodnemu svetu. Danes so se stvari pomirile in manjšino na Koroškem tudi v Sloveniji obravnavajo kot subjekt.

Dr. Marjan Sturm

V zadnjem času pa ZSO in NSKS delujeta nekoliko bolj usklajeno ...

Uveljavila se je teza, ki jo je ZSO vedno zagovarjala: da potrebujemo koordinacijski odbor. V tej zadnji periodi je bil končno le ustanovljen in deluje pozitivno, torej nastopa manjšina v zadnjih dveh letih usklajeno v pogovorih z vladama v Avstriji in Sloveniji. Tako smo nastopili na primer v zadevi otroškega varstva oziroma dvojezičnih vrtcev in glede radijskih oddaj in to bo imelo dolgotrajen učinek. Najpomembnejše za notranje delovanje med manjšino samo pa je, da Koordinacijski odbor upošteva pluralnost med manjšino, ki je pač dano dejstvo. To priznavanje drug drugega je eden od temeljev učinkovitega nastopanja. Ne gre za to, da bi se v KOKS-u preglasovali: najti je treba skupen nastop. Tako je tudi preko tega odbora zmenjeno, da bo glede sosveta pri zveznem kanclerju predsedoval najprej zastopnik ene, nato pa druge politične organizacije koroških Slovencev. Menjava bo torej vsake dve leti.

Kje pa v preteklosti ni šlo tako gladko? Kje so težave, problemi, s katerimi se bo treba še spopadati?

Problem nekdanjih razprtij še vedno ni povsem odpravljen, saj so terjale ogromno energije. Kar spomnite se kampanje okrog novega načina volitev v odbore NSKS. Mislim, da smo zelo modro storili, da se nismo dali vpreči v ta voz. Pri NSKS imajo zdaj probleme oziroma nimajo zato nič manj konflik-

tov znotraj organizacije, tisti pa, ki so tedaj najbolj zagovarjali nov način, so sami ob tem propadli. Naš ustaljen sistem volitev odgovarja vsem obstoječim zakonom in pravilom države in vsaj tu ni problemov.

Kaj pa je zamudila ZSO?

Na primer to, da še vedno ni reformiran medijski nastop manjšine, to bo izziv za bližnjo bodočnost. Negativno pa je tudi to, da smo preveč zanemarjali prisotnost na terenu, pa tudi odnose s Slovenijo. Malo nas opravičuje dejstvo, da je bila finančna situacija v zadnjih desetih letih tako dramatična in da smo morali silno štediti. Zato je bilo enostavno premalo ljudi na razpolago, tako pri Slovenskem vestniku kot tudi pri Zvezi slovenskih organizacij.

Sprejemam volitve, vendar z opcijo, da bomo našli poslovodjo organizacije.

Kakšen je torej globalen pogled na zdajšnje stanje manjšine?

Potrjuje se, da evropska integracija forsira jezike in da ljudje spoznavajo pomen večjezičnosti, kar potrjujejo naraščajoče prijave k dvojezičnemu pouku. Po drugi strani pa se dogajajo spremembe: tiste generacije, ki

so se občutile nacionalistično zatirane, počasi odhajajo. Nove generacije nimajo zgodovinskih travm in hipotek, te gledajo na vsakdanje življenje manjšine bolj sproščeno. Lahko rečem, da je struktura manjšine postala bolj pluralna in v bodoče bo treba to seveda upoštevati. Od manjšinskih struktur bo to zahtevalo bolj diferencirano ponudbo, ne več tako, kakršna je bila še v 60-ih, 70-ih letih, ko smo se osredotočali zgolj na tako imenovano jedro.

To zveni precej teoretično.

Poglejte, Zveza slovenskih organizacij je strešna organizacija in zato bo torej odvisno od včlanjenih organizacij, kako bodo šle s časom naprej. Treba je reči, da so vse dojele spremembe. Šolsko društvo je na primer zelo uspešno s svojimi tremi vrtci in otroškim varstvom, posebno pa z dijaškim domom in igra silno pomembno vlogo znotraj manjšine. Slovenska prosvetna zveza uva-

jim reče denar, toda znotraj teh se bomo morali pač gibati.

Kako je z odnosi do strank v državi oziroma v deželi?

Naša organizacija je že dolga leta pozicionirana nadstrankarsko z levo-liberalnim profilom. To pomeni, da ljudje iz naših vrst sodelujejo s socialdemokracijo, zelenimi in tudi drugimi strankarskimi opcijami. Ana Blatnik, podpredsednica ZSO, je na primer v deželnem vodstvu socialdemokratske stranke. S svojo delovno skupnostjo »Narodnosti v SPÖ« opravljata tam zelo pomembno delo v korist sožitja. Prepričan pa sem, da bodo tudi Zeleni slej ko prej zastopani v deželnem zboru. NSKS pa je zgodovinsko bolj vezan na ljudsko stranko; to ustreza pluralnosti. Znotraj svobodnjakov pa deluje na primer Vladimir Smrtnik, član odbora NSKS.

Vam in predsedniku NSKS so večkrat očitali, da ste nekako »preljubeznivi« s svobodnjaki. Kaj pravite na to?

Vse odločitve in dogovore, ki smo jih imeli s Haiderjem, je sprejel tudi KOKS, ne le Sturm in Sadovnik. Poleg tega pa si pogovornih partnerjev ne morem izbirati sam ... Kljub temu bi teh pogovorov ne podcenjeval, nekaj smo le dosegli.

V prihodnje bo treba bolj upoštevati pluralno strukturo manjšine.

nove prijeme, vnaša nove elemente kvalitete, študijska knjižnica ima na razpolago vse slovenske knjige, Zveza koroških partizanov združuje ljudi,

Misel za bodočnost?

Prvič: Odgovoriti bo treba na centralno vprašanje, ali bomo znali poglobiti proces profesionalizacije. Drugič: z EU oziroma njeno širitvijo se odpirajo se neslutene možnosti za nas vse. Kolektivi izgubljajo na pomenu, individualizacija napreduje, z njo pa imajo možnosti predvsem tisti, ki nekaj znajo. Tretjič: centralna naloga bo, da bomo takoj po občnem zboru temeljito reformirali našo medijsko podobo. To se mi zdi kratkoročno izredno pomembno. Kajti le preko sodobne medijske podobe bo mogoče posredovati naše ponudbe na vseh področjih našega življa. Drugo vprašanje pa bo, da bomo uveljavljali vse pravice, ki smo si jih priborili preko ustavnega sodišča. Treba bo ponuditi ljudem konkretno pomoč npr. pri uradnem jeziku itd. Skratka: pred nami je veliko dela, ki ga bo treba opraviti!

Hvala za pogovor!

Za nami je menda že deveti ali deseti redni letni seminar, ki ga naša ženska organizacija prireja za svoje članice zunaj domačega okolja, kjer v nekoliko oddaljenosti stvarnost postane bolj bistra, misli bolj konkretne, predlogi jasnejši. Marsikateri so podprti s sanjami, katerih uresničitev je v realni situaciji težko uresničljiva. Ali pa morda vendar?

Namenoma začenjam poročilo s temi zanesenimi stavki. V Portorožu so bili kar nekajkrat potrjeni, saj je seminar poleg tega, da je odpiral dileme, celo bolečino, nakazoval tudi drobno svetlobo na koncu zatemnjene predora. Bolj pogumno se bomo odpravili proti njej, večja bo postajala!

Ženski seminar! Škoda, da morda prav ta oznaka daje potuho moškimi, da se ga ni treba udeleževati, ali pa da samo kot predavatelj hodijo »solit pamet ženskam«. Pa naj to ne bo kritika predavateljem in tistim nekaj moškim udeležencem, bolj ugotovitev, da se obravnavane teme tičejo tako žensk kot moških, slednjih glede na njihovo dokaj dominantno vlogo v slovenski narodni skupnosti celo še bolj, pa naj si bodo na tem ali onem bregu.

Letošnji seminar je bil posvečen evropskemu letu jezikov z vprašanjem, ali so bili doseženi visoki cilji, ki sta si jih zastavila Svet Evrope in Evropska unija. Aplikativno na Koroško: Se je povečala jezikovna, kulturna in miselna odprtost, je več pripravljenosti za sprejemanje manjšinskega jezika?

Preko petdeset udeleženk je v petek zvečer najprej pozdravila predsednica Zveze slovenskih žena Milka Kokot. Med formalnimi besedami je bilo slišati tudi pomembno ugotovitev, ki je v veliki meri usmerjala nadaljnji potek seminarja: »Usoda slovenščine je navsezadnje predvsem v naših rokah, oziroma je odvisna od našega spoštovanja svojega jezika. Stalno bi se morali zavzemati za to, da bi bil prispevek odgovornih v družbi in sredstvih javnega obveščanja za pospeševanje drugega deželne jezika čim večji.«

Jezik in kultura

Tako bi lahko v kratkem poimenovali izčrpen in poglobljen referat poslovdje Slovenske prosvetne zveze dr. Janka Malleja o pomenu slovenske kulture in njene poti v prihodnost. Za Slovence je bila kultura preživetvenega pomena, za nastajanje slovenske države celo državotvorna. Z ničemer, ne s kapitalom, ne z vojsko, ne s plemiško gospodovalno tradicijo, se nismo mogli izkazovati ob nastajanju nacionalne države. Le kultura je bila tisti pomembni združevalni državotvorni dejavnik. Ta nam je dajala nacionalno identiteto, narodno individualnost, se je postavljala v bran kulturnemu in jezikovnemu imperializmu, predvsem v času k. u. k. monarhije, dajala inspiracijo

uporu proti fašizmu in nacizmu, združevala ljudi ob plebiscitarni odločitvi. Brez jezika dokaj hitro uvene tudi kultura, zato sta neolčljivo povezana.

Janko Malle je v nadaljevanju analiziral stanje slovenske kulture v bodoči slovenski povezanosti v Evropski uniji in ji napovedal celo ugodne možnosti. Ob tem pa bi se morala slovenska država v večji meri zavedati njenega pomena, ne pa da ji posamoosvojitvena oblast z znižujočimi subvencijami v procentih nacionalnega dohodka striže peruti in jo pogosto podreja strankarskim interesom. Za avstrijsko politiko do slovenske kulture na Koroškem je menil, »da se Avstrija na papirju priznava k jezikovni in

osebne izkaznice tamkajšnjih prebivalcev, kogarkoli kaj povprašaš, ti bo odgovoril slovensko ali pa italijansko. Vsi uslužbenci v družbenih službah morajo obvezno pogovorno in pisno obvladati oba jezika itn, itn.

Drugi dan našega seminarja je pričela prof. Milica Maslo, predstojnica urada za družbene dejavnosti občine Piran. Posvetila se je predvsem področju vzgoje in izobraževanja pripadnikov italijanske narodne skupnosti. Koliko jih živi v njihovi občini, ne vedo natančno, morda 10 odstotkov od skupno 18.000 prebivalcev. To tudi ni pomembno, saj so njihove pravice zagotovljene v slovenski ustavi, v zakonu o lokalnih skupnostih in zakonu o vzgoji

so vsi absolventi po dokončanem šolanju dvojezični.

Kakih 200 kilometrov je do Pirana. Koroškim politikom bi priporočal obisk v njem, kjer naj bi se poglobili v dvojezičnost, da se potem ne bi več hvallili o evropsko zgledni manjšinski politiki na Koroškem.

Opustiti vlogo žrtve

Mag. Janez Vidmar z Inštituta za rehabilitacijo v Mariboru nam je v sobotnem popoldnevu govoril na temo samozavest in identiteta. Iz svojega osebnega stališča je dejal, da mu Koroška še vedno pomeni »nedokončane sanje«, te pa se mu porajajo kot vnuku Maistrovega borca. Tudi mnogim v Sloveniji so koroški Slovenci čuvarji njihovih sanj.

spodobnosti. V vlogi žrtve se pogosto tudi kar dobro počutimo, saj se kaže tako neizgledna, da ni treba kaj storiti. Če bi zmogli izstopiti iz te vloge, bi jo najbrž moral prevzeti preganjalec. Zanimiva vprašanja, ki so sprožila kar živahno diskusijo.

Jeziki v Evropi – kulturna raznolikost in demokratična pravica

Dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO in slovenskega narodnostnega sosveta, je ob zaključku seminarja v nedeljo dopoldne spregovoril o kulturni in jezikovni raznolikosti v združenih Evropi, o sedanjem stanju, predvsem pa o položaju slovenskega jezika po vstopu Slovenije v EU. Cilj jezikovne politike v Evropi

TRADICIONALNI SEMINAR ZVEZE SLOVENSKIH ŽENA

Med sanjami za prihodnost in realnostjo

prof. Milica Maslo

Mag. Janez Vidmar

dr. Marjan Sturm

dr. Janko Malle

kulturni raznolikosti (ustavno določilo), dejansko pa se dokaj ponižujoče obnaša do kulturnega dela in ustvarjanja koroških Slovencev.

Mallejevo razpravo bomo v celoti objavili v božično-novoletni številki.

Skrb za vzgojo in izobraževanje italijanske skupnosti.

Naš pogled pogosto zamegli nekaka siva mrena in ne vidimo dalje kot na svoje dvorišče. Vozimo se po slovenski obali, pa sploh ne opazimo, da so vsi napisi dvojezični, slovenski in italijanski. Pa ne le krajevni, tudi na ulicah, uradih, trgovinah, vsi obrazci na pošti, potni listi in

in izobraževanju. Italijanska narodna skupnost na slovenski obali se je v nasprotju z madžarsko v Prekmurju, kjer imajo obvezno dvojezično, odločila za vzporedno šolstvo, kar pomeni: poleg slovenskega vrtca tudi italijanski, poleg slovenske tudi italijanska šola. Ker so razlike v številčnosti otrok velike, stroški pa ne, jim to razliko deloma pokriva republika, deloma pa občina. Ob tem pa velja načelo, da italijanskih vrtcev in šol kljub majhnemu številu vpisanih otrok nikakor ne zapirajo. V obeh vrstah vzgojnoizobraževalnih zavodov se obvezno učijo tudi jezik okolja oz. sosednjega naroda, tako da

Za samozavest je silno pomembno zavedanje svojih potencialov, ali pobarjenih ali priborjenih. Zanj je pomembno dobro poznavanje stvarine, temeljito vedenje o čem. Identiteta je priznavanje k svojemu domu, skupnosti, domovini. Gibalo družbenih sprememb je vedno obrobje, so socialne ali nacionalne manjšine. Predavatelj je temeljito obdelal družbeni trikot: preganjalec – žrtev – rešitelj. Ob tem je zadel v bistvo problema, ki velja za našo narodno skupnost na Koroškem. Vse preradi se zatekamo v vlogo žrtve, namesto da bi si bili sami sebi rešitelj. Premalo se zavedamo svojih potencialov, svojih

je t. i. formula 1+2, kar pomeni, da naj bi vsi prebivalci govorili svoj materni jezik, poleg njega pa še en tuji in jezik sosedja. Predvsem iz rivalitetne situacije dominantnih jezikov – angleščina, francoščina, nemščina – pridobivajo na pomenu manjši in celo regionalni jeziki. To možnost jim zagotavlja tudi evropska lista o manjšinah in lista o regionalnih jezikih. Konkretno v praksi to pomeni, da bo po slovenski priključitvi tudi slovenščina v EU uradni jezik, da bomo lahko vsi slovensko govoreči v svojem jeziku obojestransko komunicirali z Brusljem. Sturm je ob tem menil, da bomo seveda kljub temu še izpostavljeni asimilaciji, proti kateri pa bomo morali sami razviti ustrezno strategijo. Vsekakor pa smo zaradi svoje dvojezičnosti v veliki prednosti pred nekaterimi sosedi, kar bi nam moralo vlivati samozavest in še večjo zavzetost in spoštovanje do lastnega jezika.

Tudi s tem spoznanjem se svetloba na koncu tunela nekoliko povečuje ...

Ob seminarju se je razvila tudi družabnost. Ob večerji v Dragonji smo doživeli lep večer s Šavrinskimi godci, ki so nam predstavili glasbo avtohtonega slovenskega prebivalstva v tem delu Istre. Oglašila se je pesem, ki nas je držala na nogah pozno v noč, sicer pa smo bili zelo disciplinirani. Seminar je potekal v zadovoljstvo vseh, bil je odlično organiziran in vsebinsko bogat.

Jože Rovšek

Ana Zablatnik, Kumrova mama iz Biljnovsa: »Doslej sem se udeležila vseh seminarjev. Meni pomenijo opomin, zakaj smo sploh Slovenci, da je naša dolžnost, da to tudi ostanemo, da nadalje živimo to svojo slovensko življenje in ga predajamo tudi mlademu rodu. Spoznanja teh seminarjev prenašam tudi na svoje otroke in vnuke.«

Valentina Kušej, Šmihel pri Pliberku: »Na seminarju sem prvič, ker prej žal nisem imela časa. Predavatelji so bili zelo dobri, posebej pa me je navdušila prof. Maslova s prikazom skrbi za italijansko šolstvo. Upam, da se bo v tem oziru tudi na Koroškem kaj spremenilo. Teh seminarjev se bom še udeležila.«

Pepca Weiss, Pliberk: »O seminarju me je obvestila prijateljica. Veselila sem se tudi srečanja z nekaterimi znanjaki. Nad kvaliteto seminarja sem izredno presenečena. To je ravnoesje med našimi sanjami, ki jih imamo preko kulture in predstav za bodočnost, in realnostjo, v katero smo postavljeni in ki je včasih zelo kruta.«

Drugi niz osrednjega koncerta Slovenske prosvetne zveze je bil v nedeljo, 25. novembra popoldne v Kulturnem domu v Pliberku. Občinstvo je do zadnjega sedeža napolnilo dvorano in balkon, nekateri pa so sedeli celo na stopnišču galerije. Koncert pod geslom »PESEM MLADIH« je v celoti izpolnil visoka pričakovanja občinstva. Pri tem pa je seveda treba posebej poudariti izjemno predstavo in petje gostov iz Slovenije, to je mladinskega zbora »Carmina Slovenica« iz Maribora pod vodstvom Karmine Šilec.

Uvod v koncert je napravila Mira Grötschnig-Einspieler, ki je, kot že v Šentjakobu, večje in izbrano povezovala in prispevala svoje, da je koncert tako dobro uspel.

Dejala je, da sta petje in igranje, pač oder sploh, pomembni šoli, kjer se kuje in brusi značaj ter se krepi in poglablja jezikovno znanje.

Dober primer uspešnosti te šole je Kvintet »Foltej Hartmann«, ki je nastopil kot prvi. Pet mladih moških, ki jih vodi delavni Martin Kušej, Davidov iz Šmihela, sicer poje v omenjenem zboru. Kot kvintet še ne nastopajo dolgo, a nedvomno imajo pred sabo še precej in uspešnih nastopov.

Drugi sodelujoči na koncertu je bil orkester Glasbene šole. Vodi ga ravnatelj šole Roman Verdel. Nastop v Pliberku je imel tudi globok simbolni pomen. Kajti prav v Pliberku se je pred več kot dvajsetimi leti začela zgodovina te osrednje glasbe-

Kvintet »Foltej Hartmann«

PLIBERK: OSREDNJI KONCERT SPZ

Čudovit pevski popoldan v Kulturnem domu

no-pevske izobraževalne ustanove koroških Slovencev. Njeni ustanovitelji niso imeli denarja, a imeli so plemenito vizijo, velik koš iznajdljivosti ter potrebno kulturno trmo, da so premostili in premagali vse ovire.

Orkesterov nastop jim je bil v veliko zadoščenje, saj je bil dokaz resnega in strokovnega pouka in dela na Glasbeni šoli. Nastop pa je bil pomemben tudi za člane orkestra, kajti javni nastopi krepijo njihovo samozavest in množijo ugled orkestra.

Nedvomen višek koncerta je bil nastop zbora »Carmina slovenica« iz Maribora. Zbor šteje med najboljše na svetu, pobral je domala vsa možna odličja in priznanja doma in drugod, in zbor je stalen gost v

svetovnih dvoranah. Tik pred nastopoma na Koroškem je gostoval na Kitajskem.

Zbor profesionalno, z močno disciplino in prav takim navdušenjem vodi profesorica Karmine Šilec. V prvem delu so mlade pevke pele pesmi iz Bele Krajine in Rezije, drugi del pa je bil odmerjen priredbam domače in mednarodne sodobne pevske literature.

Že zgolj prehod iz mehke pevske tradicije Bele Krajine v rezko in skorajda trpko pesem Rezije je doživetje zase.

Ta zbor izjemno posrečeno združuje petje in gib, oboje na ravni, ki daleč presega običajne meje. Naj citiram Hansa Mosserja iz Grebinja: »Ta zbor prepeva v kategorijah, o katerih se

»Carmina Slovenica«, zbor, ki poje drugače

nam niti sanja ne. Pravzaprav mi je ob poslušanju zmanjkalo besed in lahko samo čestitam zborovodkinji ter pevkam, da so dosegle to kakovost, pa tudi

Slovenski prosvetni zvezi, da nam je omogočila ta edinstven in čudovit trenutek.

Tem besedam ni kaj dodati.

Franc Wakounig

MAŠČEVANJE
MODRIH POLITIKOV

Unikum deželi ni vreden šilinga

Že minulo leto je dejstvo, da je deželni glavar univerzitetnemu kulturnemu društvu UNIKUM popolnoma črtal vsakršno dotacijo, zbudilo nemalo prahu. Haider in svobodnjaška politika sta bila večkrat tarča akcij protagonistov tega inovativnega, domiselnega in odmevnega društva. Kdor je bil mnenja, da je to v demokraciji nekaj naravnega in da je bila politika že od nekdaj podvržena kritični presoji tistih, katerim je namenjena.

Deželni glavar je drugačnega mnenja: cuius regio, eius religio: čigar je dežela, tisti določa, kaj je prav in kaj ne, bi se dalo prosto prevesti in tako so mislili še v šestnajstem stoletju. Danes, v enaindvajsetem stoletju, so na Koroškem istega mnenja.

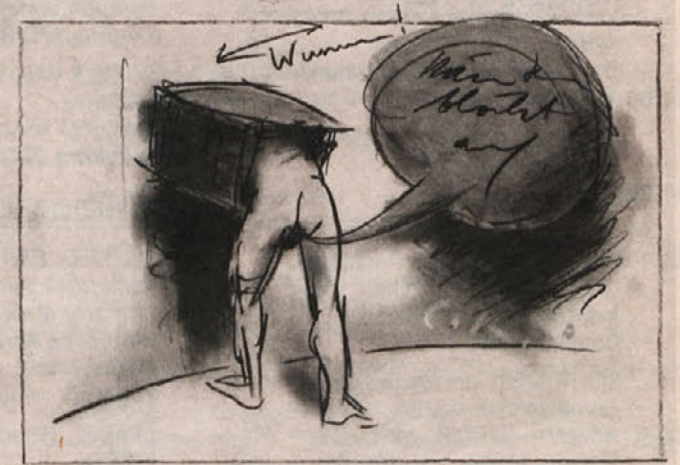
V letu 2000 dežela ni namenila UNIKUMU niti šilinga. Nekaj denarja je – po zapletih in težavah – vendarle prišlo od mesta Celovec. Za kulturni budget je tam odgovoren mestni svetnik Gassner,

ki zastopa v mestnem svetu svobodnjaško stranko.

Za leto 2001 pa se je izkazalo, da so svobodnjaki v svojem ravnanju sila »konsekventni«. Ne le dežela, zdaj je tudi mesto Celovec reklo svoj »njet« in tako je UNIKUM ob 740.000 šilingov. Odvisen samo od donatorjev ali sponzorjev, kvečjemu še kakšna prodajna akcija lahko malce pomaga iz zagate.

Med umetniki in kulturnimi ustvarjalci, pa seveda tudi med zvestimi spremljevalci UNIKOVIH aktivnosti, vlada veliko ogorčenje. Nekateri so društvo zato tudi konkretno podprli, na primer slikar in kipar Cornelius Kolig (proti kateremu je FPÖ zagnala pravo gonjo pred časom, ko je opremil t. im. »Koligovo sobo« v deželni hiši).

Za UNIKUM je izdelal grafiko, ki jo društvo zdaj prodaja s signaturo umetnika ali pa kot kot plakat, njene mere pa so 84 x 39 cm. To že omenjeno napihnjenost politikov ponazarja tudi naslov: KÄRNTEN BLÄHT AUF. Grafika na plakatu stane 200 šilingov, kot tiskana grafika z lastnoročnim podpisom in videokaseto pa 950 šilingov. Naročite jih lahko po telefonu 0664 / 451854 ali z e-mailom unikum@uni-kluc.at.

Grafika Corneliusa Koliga

BRNCA: 95 LET
SPD »DOBRAČ«

Slavnostni koncert pri Prangarju v Zmotičah

Všali se ne laži, kakršen si, »takšen se kaže« – to je geslo SPD »Dobrač« na Brnci vse od ustanovitve naprej. Društvo letos praznuje 95 letnico svojega obstoja in s tem sodi med najstarejša slovenska društva na Koroškem.

V soboto, 24. novembra 2001 zvečer, je društvo vabilo na slavnostni koncert pri Prangarju v Zmotičah. Prangarjeva domačija in gostilna sta vselej dajali streho in prostor društvu »Dobrač«. Tu je bilo društvo tudi ustanovljeno, in sicer 26. decembra 1906.

Kot vsa slovenska društva na Koroškem, ima tudi SPD »Dobrač« zelo razgibano in viharo zgodovino in je postavilo kar nekaj znamenitih mejnikov. Naj omenim le izdajo prve slovenske gramofonske plošče daljnjega leta 1936. Na njej poje znameniti Brnški sekstet. Pred leti so našli še nekaj dobro ohranjenih plošč, s pomočjo katerih je bilo možno rekonstruirati posnetke. SPD »Dobrač« je

Skupni nastop loških tamburašev in Smrtnikovih fantov

ta dragoceni kulturnozgodovinski zaklad dvignilo in ga v obliki zgoščenke ohranilo ter dalo med ljudi.

Nadaljni takšen mejnik je oživitev igralske dejavnosti pod Dobračem. Ni še dolgo od tega, ko so Brnčani pisali igralsko zgodovino na Koroškem in vsi smo trdno prepričani, da bojo zdajšnji predah izrabili za še močnejši igralski podvig. Za poživitev odrske dejavnosti je bila nadvse zaslužna Slavica Kropivnik.

Predsednik SPD »Dobrač« Marjan Gallob vsekakor je v soboto z velikim zadovoljstvom naznanil vsej srenji, da bo SPD »Dobrač« imelo 26. decembra 2001, torej na dan ustanovitve, slavnostni občni zbor, navrh pa ples in zabavo. Seveda pri Prangarju.

Posebej pristrčno je v soboto pozdravil nastopajoče na slavnostnem koncertu, to sta bila Tamburaški ansambel »Loče-Baško jezero« in Smrtnikove fante.

Koncert je bil prava paša za oči, predvsem pa za ušesa. Z zadnjo pesmijo, s partizansko »Na oknu glej obrazek bled«, ki sta jo skupini skupno izvajali, sta se poklonili vsem družvenikom in rojakom, ki so v trdih in najtrših časih slovenske zgodovine ostali zvesti izročilu prednikov in so to dali tudi naprej. To je v svoji čestitki poudarila tudi občinska odbornica EL Bekštan in zborovodkinja Erika Wrolich, čestitala je predsednica SPD »Jepa Baško jezero« Anica Lesjak-Resmann, pa tudi podžupan Miha Mihetz. Janko Zerzer pa je spregovoril in čestital v imenu KKZ. Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 29. 11.

- CELOVEC, Mladinski dom – Mladinski dom, SPZ, Mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana
- 18.30 Zaključek etnološke raziskovalne delavnice 2001 in predstavitve brošure
- CELOVEC, Slovenski pastoralni center
- 19.00 Občni zbor PD Jakob Petelin Gallus
- CELOVEC, kulturna kavarna »Sever« – Evropska kulturna iniciativa
- 19.30 Kulturni večer z Gustavom Janušem »Pesmi in slike«
- GRADEC; Mondscheingasse 11, v klubu – KSŠS/G
- 21.00 Koncert Ruins matador in Kramfid

PETEK, 30. 11.

- ROŽEK, galerija Šikoronja
- 18.00 Odprtje razstave del A. Frohnerja »Rdeče je lepo – lepo je rdeče«, do 22. 12. 2001.
- PLIBERK; kulturni dom
- 20.00 Koncert. Gospel Familij iz New Yorka. Število vstopnic je omejeno

SOBOTA, 1. 12.

- PLIBERK, pred kavarno Pazzo – otroška skupina Palčki
- 8.00 Bazar Palčkov
- CELOVEC, pred Mohorjevo LŠ
- 8.00 Bazar
- ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom
- 14.00 Občni zbor Zveze slovenskih organizacij
- ŠENTJANŽ, k & k
- 17.00 Otroške ure »Filmi, branja in pripovedi«
- RADIŠE, farna cerkev – SPD Radiše
- 19.00 Adventni koncert. Nastopajo: MePZ Gorotan, pevka skupina SPD Radiše in kvartet trobent SGS
- MARIBOR, viteška dvorana v mariborskem gradu
- 19.00 Pesem zbledele zemlje. Nastopa MePZ Rož iz Šentjakoba
- PLIBERK, kulturni dom – SPD Edinost
- 19.30 Koncert prijateljstva. Nastopajo: Me komorni zbor Celje, MePZ Coro misto Haliaetum, Besenghi degli Ughi iz Izole, MoPZ Foltej Hartmann
- ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel
- 19.30 »Internat«. Nastopa starejša dramska delavnica »Mariborski oder« iz Maribora

NEDELJA, 2. 12.

- ŠENTPRIMOŽ, pri Voglu – Društvo upokojencev Podjuna
- 11.00 Adventno srečanje
- OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek
- 11.00 Miklavževanje
- BEKŠTANJ, pri Škocjanu
- 14.30 Adventno srečanje. Nastopajo: cerkveni zbor Šentjakob, Moški kvintet Šmihel, Villacher Doppelsextett
- ŠENTRUPERT pri Šentjakobu – Zavod šolskih sester
- 14.30 Adventni koncert, nast. vok. skupina »Lipa«, otr. skupina »Lipov cvet«, pevski zbor »Romar« iz Črnuč pri Ljubljani

- VELIKOVEC, v zavodu šolskih sester – PD Lipa
- 14.30 Adventni koncert. Nastopajo: vokalna skupina »Lipa«, otroška skupina »Lipov cvet«, in pevski zbor »Romar« iz Črnuč
- BOROVlje, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
- 16.00 Miklavževanje
- SVEČE, pri Vrbniku (galerija Gorše) – SPD Kočna
- 17.30 Miklavževanje
- LOČE, pred kulturnim domom – SKD Jepa-Baško jezero
- 18.00 Prižgimo si lučke

SREDA, 5. 12.

- SELE
- 17.00 Miklavževanje po domovih. Prijave na tel.: 0664/2222406
- RADIŠE
- 17.00 Miklavževanje po domovih. Prijave sprejema Andrej Lampichler na tel.: 0463/740957.

ČETRTEK, 6. 12.

- MARIBOR, dvorana Rotovž
- 18.00 Literarni večer s predstavitvijo knjige Martine Berchtold »Drava je svoja frau«

PETEK, 7. 12.

- ŠENTPETER, v Višji šoli
- 8.30 Dan odprtih vrat
- CELOVEC, v Musilovi hiši – DSPPA
- 18.00 Proslavitev 80-letnice prof. Janka Messnerja z branjem
- ŠENTJANŽ, k & k
- 20.00 Vernisaža. Predstavitve slikarskega dela znanega arhitekta Janeza Oswaldala.
- BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
- 20.30 Premiera »Vaje v slogu«. Nastopa starejša gledališka skupina SPD Bilka.

SOBOTA, 8. 12.

- Celovec, mestno gledališče – KKZ
- 19.30 Gledališka prdštava »Tistega lepega dne«. Gostuje Primorsko dramsko gledališče

NEDELJA, 9. 12.

- GLOBASNICA, farna dvorana
- 9.30 Zgodba iz nekdanih dni. Nastopa otroška gledališka skupina iz Šmihela
- SELE, farni dom – KPD Planina
- 14.30 Miklavževanje
- DOBRLA VAS, v kulturnem domu Glasbena delavnica z Ladom Jakšo
- BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
- 19.30 Ponovitev »Vaje v slogu«. Nastopa starejša gledališka skupina SPD Bilka.
- DOBRLA VAS, kulturni dom – SPD Srce
- 19.30 Zaključni koncert glasbene delavnice 2001

PONEDELJEK, 10. 12.

- CELOVEC, Tischlerjeva dvorana – Mohorjeva založba
- 19.00 Literarni glasbeni večer. Nastopajo: Andrej Kokot (pesnik), Matjaž Kmecl (urednik) in Nina Popotnik (violina)
- GRADEC, Mondscheingasse 9 – KSŠS/G
- 20.00 Občni zbor Kluba slov. študentk in študentov

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 30.11. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Friedensarbeit v. Frauen 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Global Loops 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 Soundtrack tedna: Die fabelhafte Welt der Amelie 01.00 Zrcalo kulture (pon.) 02.00 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

SO 01.11. ■ 18.00 Campus 18.45 Poročila 19.00 Special: Abenteuer Erziehung: Thema: Leistung 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 24.00 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

NE 02.12. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 Glasba 22.00 For Those About to Rock 24.00 Sto decibelov (pon.) 01.00 Nedelja drugače 02.00 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

PO 03.12. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko 18.45 Poročila 19.00 Ta mera / ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Oklahomo 21.00 Take the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum: Das Geschlecht der Politik 01.30 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

TO 04.12. ■ 18.00 V pogovoru: Janko Malle 18.45 Poročila 19.00 Kakko 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 21.30 Glasba 22.00 Special (pon.): Abenteuer Erziehung: Thema: Leistung 23.00 Vešča/ Nachtfalter 00.30 Glasba 01.00 V pogovoru (pon.) 01.45 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

SR 05.12./ 18.00 Literarna kavarna: Erwin Köstler: Cankar in Slovenci 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00 Zajtrk s profilom (pon.) 1.30 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

ČE 06.12./ 18.00 Po Koroškem: Črna kuhinja 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.): Erwin Köstler: Cankar in Slovenci 24.00 Glasba - jazz/world 01.00 Po Koroškem (pon.) 01.45 Glasba - jazz/world 05.45 Na današnji dan

PRAZNUJEJO!

Katarina Kordeš iz Male vasi – rojstni dan; Matevž Kaki iz Spodnjih Jezerc – 85. rojstni dan; Terezija Lipusch iz Šentvida v Podjuni – rojstni dan; Štefka Apovnik iz Borovij pri Pliberku – rojstni dan; Mici Kropfisch iz Šmarjete pri Kotmari vasi – rojstni dan; Katarina Rudolf iz Vidre vasi – rojstni dan in god; Katarina Dovjak iz

SLOVENSKI VESTNIK
čestita

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.
tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)
IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 29. 11. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja
18.00 Praznična

PE 30. 11. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 1. 12. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi, ...

NE 2. 12. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 3. 12. ■ 18.10 Kratki stik

TO 4. 12. ■ 18.00 Otroški spored

SR 5. 12. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper
12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3
13.00 Klub Radio dva 15.00 Lepa ura
17.17 Žurnal 17.30 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nemškem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila Radia dva v slovenščini

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske popevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30 Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna in zborovska glasba 16.00 Vikend

NAŠA PESEM PO 3. 12. MePZ Gorotan se predstavlja TO 4. 12. Tam kjer murke cveto - najlepše viže ansambla Slavka Avsenika SR 5. 12. Iz naših vasic: Skofiče, Hodiše in Vrba ČR 6. 12. Miklavže prihaja PE 7. 12. Prišel je tihi čas: Pred drugo adventno nedeljo

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 2. 12. ■ 13.55 ORF 2 • Občni zbor Zveze slovenskih organizacij: Pretres politične linije in potrebnih personalnih sprememb • Osrednji koncert SPZ: »Pesem mladim« je zadonela v Kulturnem domu v Pliberku. • V pravi luči: Nova dela Karla Vouka v hiši luči in umetnosti v Celovcu • Začnimo adventni post s polnovredno kuhinjo!

PO 3. 12. ■ 3.40 ORF2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

Podgrada – osebni praznik; Olga Dovjak iz Srednjega Kota v Selah – 50. rojstni dan; mag. Herman Kelih z Bajdiš – 50. rojstni dan; Walter Gutovnik iz Podjune – rojstni dan; Rihard Dlopst iz Večne vasi – 40. rojstni dan; Katri-na Filip iz Blač v Ziljski dolini – osebni praznik; Hanzej Bricman iz Strpne vasi – osebni praznik; Cili Bolterl iz Železne Kaple – rojstni dan in god; Katja Kristof iz Dvora – rojstni dan; Janez Pernat z Bistrice – rojstni dan; Katarina Mandl iz Libuč – rojstni dan; Katarina Berchtold iz Črgovič – 71. rojstni dan; Marija Vavti iz Nonče vasi – rojstni dan; Janez Kumer z Brega pri Dobu – rojstni dan; Franc in Rozi Wutti z Ločila – zlato poroko; Joško in Hanca Oschgan iz Dvorca pri Bekštanju – zlato poroko; Hanzl Weiss iz Šentjanža – rojstni dan; Marjan Verdel iz Borovelj – rojstni dan; Traudi Goritschnig s Šentane nad Ribnico – 50. rojstni dan; Pepca Druml z Ziljske Bistrice – rojstni dan; Peter Kuchar iz Bele – rojstni dan; prof. Milan Kupper z Vrbe – rojstni dan; Breti Kutsch-nig z Obirskega – rojstni dan;

Za posredovanje imen slavljensk in slavljencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Primorje jesenski prvak

Minulo nedeljo se je končal jesenski del slovenskega nogometnega prvenstva. Ajdovsko Primorje je doma tesno premagalo celjski Publikum z 1 : 0 in prvič osvojilo jesenski naslov. Zaradi uvrstitve slovenske reprezentance na SP bodo slovenski klubi ta in prihodnji konec tedna odigrali še 19. in 20. igralni dan, ki bosta že bolj razjasnila, kakšne so možnosti nogometašev Maribora, da še šestič zapored postanejo slovenski prvaki.

SLOVENIJA

Poraz košarkarjev

Slovenska košarkarska reprezentanca je v drugi tekmi kvalifikacij za uvrstitev na evropsko prvenstvo leta 2003 na Švedskem, nepričakovano v gosteh izgubila z Anglijo 70 : 73. Pred 800 gledalci so bili v Coventryju za Slovenijo najbolj učinkoviti: Bečirovič 24, Nachbar 14 in Goljovič 8 točk. Poraz je za slovenske košarkarje – čeprav so igrali brez Smodiša, McDonalda, Nesteroviča, Stepanie, Udriha in Tuška – prava sramota, saj veljajo Angleži v tem športu za prave »eksote«. Že na prvi tekmi so Slovenci v Kranju (po hudem boju) le z 12 točkami premagali Portugalce. D. T.

UMRL JE MIRAN HERZOG

Bil je režiser »Konference živali«

V Ljubljani je pred dnevi umrl znani slovenski režiser in profesor gledališke režije in dramske igre na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) in publicist Miran Herzog.

Herzog je bil eden najbolj plodnih, inovativnih in priznanih slovenskih režiserjev, o čemer pričajo številne nagrade v Sloveniji in Jugoslaviji. Med drugim je sodeloval na Borštnikovih srečanjih v Mariboru in na Sterijinem pozorju v Novem Sadu. Za režino Durenmatovih »Prekrševalcev« je leta 1969 prejel nagrado Prešernovega sklada.

Miran Herzog je tudi na Koroškem zapustil svojo umetniško sled. Na povabilo Slovenske prosvetne zveze je leta 1999 režiral »Konferenco živali« in z njo izjemno uspel. Herzog je znal amaterske igralce iz naših društev povezati v trdno in navdušeno odrsko skupino, ki je bila kos tudi največjim izzivom igre in predstave. Vsem sodelujočim boja vaje v koprskem gledališču in nastopi z Miranom Herzogom ostali nepozabni. Slava njegovemu umetniškemu geniju!

ŠENTLIPŠ: POGREB PETRA STERNA

Odšel je velik rodoljub in pevec

S pogreba Petra Sterna

MoPZ »Trta« si brez njega ni možno predstavljati. Njegova sloka, malo naprej nagnjena postava bo manjkala v podobi in melosu zbora.

Prejšnjo sredo, 21. novembra je bil v Šentlipšu pogreb Petra Sterna, ki je 19. novembra za posledicami možganske kapi umrl v sedemdesetem letu starosti.

Pogreb je bil veren odraz pokojnikovega življenja in dokaz, kako priljubljen in spoštovan je bil daleč naokoli. Bil je zaveden narodnjak in navdušen pevec, globoko veren človek kot sosed ter kot vaščan je pomagal vsakomur, ki je potreboval pomoči.

Petru Sternu je zibel tekla pri Plesnikarju v Kortah. Poročil se je z Marijo Karničar, Varhovo na Obirskem, v zakonu se jima je rodilo dvanajst

otrok, ki sta jih vzgojila v zavodne in delavne člane slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Ko se je družina v začetku sedemdesetih let preselila v Staro vas pri Šentlipšu, se je takoj vključila v slovensko kulturno-politično dejavnost občin Žitara vas in Dobrla vas. Sternova družina je bila med ustanovitelji novega mešanega zbora SPD »Srce« v Dobrli vasi. Peter Stern se je vključil tudi v MoPZ »Trta«, ki mu je ostal zvest vse do svoje prerane smrti. Zbor vodi njegov sin Pavli.

Zanj je bilo popolnoma samoumevno, da je pel tudi v šentlipškem cerkvenem zboru.

Pogreb Petra Sterna je kot le redki bil ovit v petje, saj so se poleg domačega cerkvenega zbora poslovili od njega s pesmijo MoPZ »Trta«, MePZ

»Srce« in pa kapelški lovski zbor. Nekatere pesmi so peli vsi, pevci in pogrebci.

Rajni se ni obračal po vetru. Bil je kot vihar, presajen s Storžiča v podjunske nižine. Stal je trdno, kljubovalno, kot znamenje neomajne zvestobe narodu in veri. Okoli njega so se zbirali družina in prijatelji. To sta med mašo zadušnico naglasila Pep Marketz in župnik Franc Kramberger, ki sta ob asistenci duhovnih sobratov opravila pogrebne obrede.

Peter Stern je prijel za delo, kjer je bilo potrebno. Bil je »homo politicus« v plemenitem pomenu besede. Aktivno je sodeloval pri EL Žitara vas. V njenem imenu se mu je na odprtem grobu zahvalil Joza Habernik. Slavko Einspieler se je v imenu SPD »Trta« in moškega zbora v ganljivih besedah poslovil od svojega sopevca, ki je bil zgled točnosti in kolegialnosti. Stefan Kramer pa se mu je zahvalil za vse, kar je storil za SPD »Srce« v Dobrli vasi. Za podjunske upokojence se je rajnemu zahvalil Jože Komar, saj je bil Peter Stern blagajnik tega združenja.

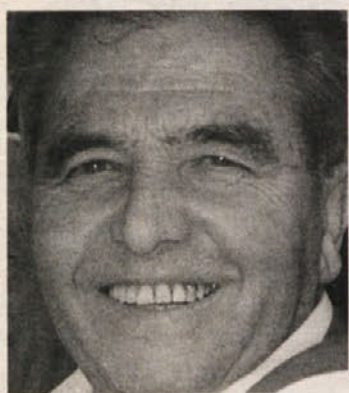
Rajni je bil z dušo in telesom lovec in v krajevni lovski družini je opravljal visoke in odgovorne funkcije. Od blizu in daleč so prišli lovci in se dostojno, z rogovi, pesmijo in zadnjim poklonom, poslovili od svojega stanovskega tovariša.

Naj Peter Stern mirno počiva v domači zemlji. Ženi, otrokom in sorodstvu pa velja naše sožalje.

F.W.

ČESTITKA

Rupert Gasser st. praznuje

V nedeljo praznuje visok življenjski jubilej Rupert Gasser st. iz Bilčovsa. Že s petnajstim leti je postal član moškega zbora SPD Bilka, kjer je še danes nepogrešljiv steber tenoristov. Mnoga leta je krepil s svojim glasom tudi mešani pevski zbor domačega društva. V petdesetih letih je za nekaj let prevzel vodstvo slovenskega prosvetnega društva »Bilka«. Nepozabni so njegovi številni nastopi na domačih odrih, mojstrsko je odigral nešteto »klasičnih« vlog in tako desetletja oblikoval in vplival na odrsko dejavnost v Bilčovsu. Svojo najboljšo vlogo je odigral leta 1970 kot Mirko v igri o »Miklovi Zali« na prostem v Svat-

nah. Še danes slavljenec s svojim mladostnim nastopom izžareva optimizem, s svojo doslednostjo pri moškem kakor tudi pri cerkvenem mešanem zboru pa je zgled mladini.

Uspešen pa ni bil samo na kulturni ravni. S svojim znanjem, izkušnjo in zagnanostjo je v več kot štiridesetih letih delovanja veliko prispeval k uspešnemu razvoju tesarskega podjetja Gasser.

Domačini ter člani moškega in cerkvenega zbora mu želimo obilo zdravja, sreče in zadovoljstva. Da bo še donela domača pesem – ne samo – v Bilčovsu ...

Čestitkam se pridružuje uredništvo SV!

PRIZNANJE ZNANEMU
ZBOROVODJI

Franc Mörtl petdesetletnik

Prejšnji teden je Franc Mörtl, zborovodja Mešanega pevskega zbora »Ojsternik« na Ziljski Bistrici slavil svojo 50. letnico. V znak priznanja, da zbor ohranja in oživlja pevsko izročilo obeh narodov v deželi in s tem pomaga krepiti sožitje med njima, obenem pa senzibilizira ljudi za bogato kulturno izročilo koroških Slovencev in s tem dvojezičnega področja dežele, je predsednik ZSO Mar-

Predsednik ZSO dr. Sturm predaja slavljenču priznanje

jan Sturm slavljenču izročil sliko, delo slovenskega naivca. Zborovodja Mörtl je dejal, da

sliko sprejema tudi kot obvezo, da bo začrtano zborovodsko pot vztrajno nadaljeval.

Pismo bralca

Pripomba k izjavi dr. Sturma

V Slovenskem vestniku z dne 22. novembra, Dr. Marjan Sturm trdi, da je zgrešila Skupnost južnokoroških kmetov pri zadnjih kmečkozbornih volitvah tretji mandat le za 120 glasov. Ta trditev je popolnoma napačna. Skupnost južnokoroških kmetov je sicer pri teh volitvah napredovala tako pri glasovih kot tudi pri odstotkih in dobila 1983 glasov, a za tretji mandat bi bilo potrebnih

okoli 2400 glasov. Manjkalo nam je torej – podobno kot leta 1996 – približno 400 glasov.

Po tej poti pa se hočemo zahvaliti tudi vsem bralkam in bralcem Slovenskega vestnika, ki so podprli našo kandidaturo. Le tako smo lahko dosegli najboljši rezultat v zgodovini našega kmečkega gibanja. V naslednji mandatni dobi hočemo zastopati interese in želje vseh kmetov in kmetov iz Roža, Podjune in z Zilje. Zato vabim vse naše kmetovalce k sodelovanju in prepričan sem, da bomo s skupnimi močmi v zbornici lahko mnogo dosegli.

Dipl. inž. Štefan Domej

V tvoje roke izročam svojo dušo,
odrešil si me, Gospod, zvesti Bog.

V globoki žalosti sporočamo, da je moj dragi mož,
sin, oče, ded, brat, stric, tast in svak, gospod

Stanko Wrulich, organist in pevovodja

v soboto, 24. novembra 2001, v 63. letu starosti, po dolgi in težki bolezni, okrepčan s sv. zakramenti, za vedno našel svoj mir. Dragega očeta smo pospremili v sredo, 28. novembra, po sveti maši k zadnjemu počitku na domačem pokopališču. V molitvi se bomo spomnili rajnega dne 27. novembra, ob 19. uri, v mrtvašnici na Radišah.

Radiše, Dolnja vas, Bilčovs, Beljak, dne 24. novembra 2001

V ljubezni in žalosti: žena Marija, mama Veronika, otroci Stanko, Marjan, Melitta, Silvo in Olga z družinami v imenu vseh sorodnikov.

Namesto vencev darujte za cerkev in za Dom v Tinjah.

LOČE – PRIJETEN SPREJEM ZA PETRA WROLICHA

Drugo leto na »Giro d'Italia«?

Kljub nizkim temperaturam se je minulo soboto zbrala velika množica domačinov na vrtu pred gostilno »Pušnik« v Ločah in pripravila za uspešnega kolesarja »Paco« Wrolicha topel sprejem. Čestitav so prišli predstavniki deželne politike, predsednik koroške kolesarske zveze Barac, predstavniki sponzorjev, fan-club Christian Mayer, župan občine Bekštanj Walter Harnisch, domači tamburaši, predsednica SPD »Jepa-Baško jezero« Anica Lesjak-Resman in mnogi drugi.

Po slavlju je Peter Wrolich v razgovoru za SV povedal:

Kako ocenjuješ potek letošnje dirkalne sezone?

Potek letošnje tekmovalne sezone je bil zame izvrsten in tudi najboljši, odkar sem v taboru profesionalcev. Imel sem že višje uvrstitve v Španiji, na dirki »Tour de Suisse« in kot višek sem še zmagal na »Herald Sun Tour« v Avstraliji. Lahko sem ponosen na to uspešno sezono.

Katero tekmovalno je bilo najtežje?

Vsaka tekma je težka in napor. Zelo naporna je bila »Tour de Suisse«, ker sem bil tam pod zelo močnim pritiskom. Žal mi ni uspelo zmagati na kakšni etapi. Dirka po Avstraliji je bila

gotovo najbolj naporna, vozil sem ves teden v rumeni majici.

Ali drži, da se boš udeležil naslednje leto klasične dirke po Italiji?

Naša ekipa Gerolsteiner bo tekmovala na »Giro d'Italia«. Upam, da se bom uvrstil v krog devetih kolesarjev, ki bodo izbrani za to tekmovalno. Kar zadeva »Tour de France«, pa ekipa še ni dobila povabila na to vrhunsko tekmovalno.

Kdaj boš spet začel s pripravi na novo sezono?

S pripravi bom pričel še ta teden. Z letalom se bom odpravil v Južno Afriko, kjer bom

šest tednov treniral in se intenzivno pripravil na novo tekmovalno sezono.

Tvoj cilj za leto 2002?

Sedaj še ne vem točno, na katerih tekmovalnih bom dejansko sodeloval. Vsekakor bi bila uvrstitev med prve tri na kakšni etapi »Giro d'Italia« velik uspeh.

Na koncu se zahvaljujem SV za obširno poročanje o mojih nastopih in tekmovalnih in vsem, ki me podpirajo na kakršni koli način.

Hvala za pogovor in še veliko uspehov!

Mirko Štukelj

»Paco« so doma priredili lep sprejem

Foto: Štukelj

LJUBLJANA

Državno priznanje za slovensko plezalko

Veliki dvorani Narodne galerije v Ljubljani so v soboto zvečer slovesno podelili najvišja državna priznanja R Slovenije za tekmovalne, strokovne in organizacijske dosežke v športu – Bloudkova priznanja za leto 2001. Bloudkovo nagrado so prejeli športna plezalka Martina Čufar, Rokometni klub Krim Eta Neutro Roberts in Zvone Zanoškar, dolgoletni delavec v kolesarstvu. Bloudkove plakete pa je prejelo 12 športnikov in športnic ter športnih funkcionarjev, med njimi žleto kot edini zamejec – Tržačan Ivan Peterlin. Odbor devetih članov, ki mu je predsedovala Marija Knez-Bergant, je prejela 76 predlogov, od tega 43 za nagrade, 24 pa za tekmovalne dosežke. Komisija je odločila, da podeli tri nagrade in 12 plaket – za nagrado so dobitniki prejeli po 530.000 SIT, za plaketo pa 180.000 SIT.

Martina Čufar (24) z Jesenice je nagrado prejela za vrhunske mednarodne dosežke v športnem plezanju. Že več let je najboljša slovenska plezalka in je letos ob najvišjih uvrstitvah v svetovnem pokalu na SP v Winterthuru osvojila zlato kolajno. Rokometni klub Krim Eta

Neutro Roberts iz Ljubljane je nagrado prejel za osvojitve naslova v evropskem pokalu državnih prvakov. Zvone Zanoškar (71) iz Ljubljane je nagrado prejel za življensko delo v športu.

Plakete so prejeli: Slavko Božič za pomemben prispevek k razvoju slovenskega športa (nogomet, judo), Ciril Globočnik za uspešno delo v slovenskem plavanju, Andrej Hauptman za izjemen tekmovalni dosežek v kolesarskem športu (bronasto kolajno na SP v Lizboni), Franjo Kožar za življenjsko delo v plesnem športu, Dejan Kralj za pomemben tekmovalni dosežek v kajakaštvu, Mitja Kunc za mednarodno

odmevne rezultate v smučarskem športu, Boris Kutin za velik prispevek k uveljavitvi šaha, Jože Peterka za pomemben prispevek k razvoju slovenskega športa (športni pedagog), Ivan Peterlin za ustvarjalen delež pri razvoju slovenskega zamejskega športa (kot športni pedagog, trener, športni organizator, publicist in novinar je v zadnjih 30 letih veliko prispeval k uveljavitvi slovenskega športa v Italiji), Rožle Prezelj za velik tekmovalni dosežek v atletiki, Marko Primožič za pomemben prispevek k razvoju slovenskega športa (delo z mladino) in Albin Stanta za življenjsko delo v športu. I. L.

ŠAH

Tesna zmaga za SŠZ

Zmaga in poraz za slovenske šahiste v 4. krogu koroškega prvenstva 2001/2002 v podligi: ekipa Slovenske športne zveze/Zveza Bank I je v gosteh premagala prvo moštvo Feistritz-Paternion tesno s 4,5 :

3,5, medtem ko je SŠK »Obir« I – prav tako v gosteh – moral priznati premoč druge ekipe iz Gospe Svete in izgubil s 3 : 5. Moštvo SŠZ je s 17,5 točkami še naprej na 6. mestu na 12-mestni lestvici, SŠK »Obir« s 15,5 točkami pa osmi. Druga ekipa Bekštanja, v kateri igrajo tudi številni koroški Slovenci, je premagala IBS Celovec-zvhod s 5 : 3 in je z 18 točkami sedaj na 5. mestu. I. L.

ODBOJKA

Tomaž Hafner je bil oče zmage proti Hypo

V skoraj dvournem dramatičnem boju je SK Zadruga Aich/Dob pretekli petek v derbiju tesno premagal Hypo Vbk s 3 : 2. Dobljani, ki so pričakovali gladko zmago, so šele v petem nizu odločili srečanje v svoj prid.

Prvi niz so Dobljani dobili brez večjega napora s 25 : 20. V drugem nizu so domačini igrali zelo dobro in zaslužno izenačili (25 : 19). Tretji niz je bil izredno napet, številni gledalci so videli lepe kombinacije na obeh straneh. Dobljani so spet prevzeli vodstvo (25 : 20). V četrtem nizu so se pri gostih iz Podjune vrstile napake v napadu in pri servisu. Moštvo je igralo popolnoma zmedeno. Hypo je to krizo pri gostih hladnokrvno izkoristil in zmagal s 25 : 19. Vse je bilo spet odprto. V odločilnem petem nizu pa so Dobljani strnili vse sile in odlično zaigrali, odločilne točke pa je spet enkrat prispeval legionar Tomaž Hafner. Dob-

ljani so se izkazali kot bolj izkušeno moštvo in s seboj odnesli dve pomembni točki (15 : 10).

Trener Vladimir Pridal po tekmi: »Hypo je igral zelo dobro, moja ekipa je delala napake v napadu in pri servisu. Vendar smo bili v ključnih fazah napetega srečanja bolj-ši.«

Ekipa Dob II je na tujem premagala AVC s 3 : 2.

V soboto 1. decembra ob 19. uri gosti Dob zadnjega na lestvici Enns. Dob II pa igra proti moštvu iz Südstadta (ob 17. uri). Vabljeni! M. Š.

V napeti tekmi so bili Dobljani srečni zmagovalci

Foto: Štukelj

KOŠARKA

KOŠ do sedaj nepremagljiv

V koroški deželni ligi je ekipa KOŠ-a do sedaj v šestih tekmah slavila prav toliko zmag. Tudi v Radentheimu se je glasil rezultat 82 : 75 (44 : 34) v prid KOŠ-a, najuspešnejša scorerja pa sta bila Košir (27) in Majhen (14).

S ponovno zmago si je ekipa utrdila vodilno pozicijo na lestvici: KOŠ sedaj vodi z 12 točkami pred SG Pasut ALV I (11) ter Wörthersee Piratom (8), ki so že v sredo (po redakcijskem zaključku SV) gostovali na naslednji prvenstveni tekmi pri Koševcih v športni dvorani Mladinskega doma. T. G.

KOŠ Celovec juniorji – Wörthersee Piraten 77 : 105

Juniorska ekipa pa je v prvem povratnem krogu koroškega prvenstva izgubila z Wörthersee Pirati jasno s 77 : 105 (15 : 30/32 : 48/50 : 73). Varovanci trenerja Bojana Grzetiča tokrat niso bili tako razpoloženi kot v prvi tekmi, ko so Piratom podlegli samo z eno točko razlike. Gostje so tudi tokrat nastopili v izredno močni postavi, mdr. s članom avstrijske reprezentance Kohlmaierjem ter dvema igralcema, ki igraja v zvezni ligi pod 22 let.

V izredno napeti tekmi je bil za KOŠ Celovec najuspešnejši Jasmin Trifunović z 28 točkami, sledijo pa Brezavšek (18), Šporar (16), Perko (6), Rozman (5) in Vavti (4). I. L.

ŠAHOVSKI OREH št. 181

Silvo Kovač

Študija V Kivi

Prodor črnega kmeta na c liniji morajo bele figure pred promocijo zaustaviti. Toda kako? Beli lovec in skakač sta dalec na obrobju šahovnice in tudi beli kralj je predaleč od raz-

pleta. Le pravilno medsebojno sodelovanje lovca in skakača daje belemu, ki je na potezi, mošnjo zmagovite kombinacije!

Rešitev št. 180

Že prva poteza mladega Volokitina 1.f5! napoveduje napad belih figur na črnega kralja sredi šahovnice. 1...g5 (črni računa na možnost protiigra na g-liniji) 2.Dg5+ Ke8 3.Le6: sledi še žrtva lovca, ki omogoča dostop do nemočnega črnega kralja. 3...Td2 4.Lf7+ Kd7 5.Dg7 Td8 6.Ld5+ in črni se je pred materialnimi izgubami vdal!

